



**Bachelor - barnehagelærer**

# **Retningslinjer for praksisstudiet**

**STUDIEÅRET 2019-2020**

## Innhold

<b>1 NASJONALE RETNINGSLINJER FOR PRAKSISSTUDIET .....</b>	<b>3</b>
1.1 INNLEDNING.....	3
1.2 OMFANG OG ORGANISERING.....	3
<b>2 ORGANISERING AV PRAKSISSTUDIET VED HØGSKOLEN I INNLANDET .....</b>	<b>4</b>
2.1 STUDIEMODELL FOR BARNEHAGELÆRER CAMPUS (BLU) .....	4
2.2 STUDIEMODELL FOR BARNEHAGELÆRER SAMLINGSBASERT (BLUS) .....	4
2.3 PRAKSISPERIODER, ARBEIDSTID OG PLANLEGGINGSDAGER .....	5
2.4 SAMARBEID – EN OVERSIKT.....	5
2.5 AVTALER MED PARTNERBARNEHAGER, PRAKSISBARNEHAGER OG PRAKSISLÆRERE .....	6
2.6 STUDENTENS ARBEID I PRAKSIS .....	6
<b>3. EMNEPLANER FOR PRAKSISSTUDIET .....</b>	<b>9</b>
3.1 PRAKSIS 1. STUDIEÅR .....	9
3.2 PRAKSIS 2. STUDIEÅR .....	11
3.3 PRAKSIS 3. STUDIEÅR .....	13
3.4 PRAKSISAMARBEID, INNHOLD OG ORGANISERING .....	15
3.4.1. <i>Praksisforberedelser</i> .....	15
3.4.2. <i>Førpraksismøter</i> .....	15
3.4.3. <i>Praksismøter</i> .....	15
3.4.4 <i>Praksisetterarbeid</i> .....	16
<b>4. VEILEDNING, VURDERING OG EVALUERING.....</b>	<b>16</b>
4.1 VEILEDNING .....	16
4.1.1 <i>Veiledningslogg</i> .....	17
4.2 VURDERING .....	17
4.2.1 <i>Generelt</i> .....	17
4.2.2 <i>Midtveisvurdering</i> .....	18
4.2.3 <i>Prosedyre ved fare for Ikke bestått praksis</i> .....	18
4.2.4 <i>Sluttvurdering</i> .....	19
4.2.5 <i>Student som får Ikke bestått praksis</i> .....	19
4.3 SKIKKETHETSVURDERING .....	20
4.4 EVALUERING .....	21
<b>5 SAMARBEID OM PRAKSISSTUDIET – ANSVAR OG OPPGAVER.....</b>	<b>22</b>
5.1 STUDENTENS ROLLE OG ANSVAR.....	22
5.2 BARNEHAGENS DAGLIGE LEDERS ROLLE OG ANSVAR .....	23
5.3 PRAKSISLÆRERS ROLLE OG ANSVAR .....	23
5.4 PRAKSISADMINISTRASJONENS ROLLE OG ANSVAR .....	24
5.5 EMNEANSVARLIG FOR PRAKSIS SIN SPESIELLE ROLLE OG ANSVAR .....	25
5.6 FAGLÆRERS ROLLE OG ANSVAR .....	25
<b>6 PRAKTISK INFORMASJON .....</b>	<b>26</b>
6.1 FRAVÆR I PRAKSIS .....	26
6.2 OBLIGATORISKE ATTESTER .....	27
6.3 KONTAKTINFORMASJON.....	27
<b>7. VURDERINGSTRAPP.....</b>	<b>28</b>
<b>8. PRAKSISRUTE 2019-2020 BARNEHAGELÆRERUTDANNING.....</b>	<b>35</b>
<b>9 MØTEPLAN FOR BARNEHAGELÆRERUTDANNINGEN 2019-2020.....</b>	<b>36</b>

# 1 Nasjonale retningslinjer for praksisstudiet

## 1.1 Innledning

Gjennom **Retningslinjer for praksisstudiet** ønsker vi å informere om praksisstudiet i barnehagelærerutdanningene ved Høgskolen i Innlandet. Retningslinjene inneholder viktig informasjon til studenter, barnehageledere, praksislærere og ansatte ved høgskolen.

Retningslinjer for praksisstudiet bygger på Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning av 4.6.2012 og nasjonale retningslinjer for barnehagelærerutdanning. Praksisstudiet har en sentral plass i barnehagelærerstudiet og er integrert i alle kunnskapsområder og i fordypningen. Praksisstudiet inngår i alle årene av utdanningen og er en obligatorisk del av utdanningen. All praksis skal være veiledet, variert og vurdert. Praksisstudiet er en læringsarena på lik linje med andre deler av utdanningen. Det skal være progresjon i praksisstudiet. Studenten skal være en aktiv deltaker i barnehagens pedagogiske virksomhet, og på den måten utvikle kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse beskrevet i læringsutbyttebeskrivelsene.

Veiledning og vurdering av studenter i praksisstudiet er et felles ansvarsområde for faglærere ved høgskolen, praksislærere og barnehageledere.

Praksisstudiet omtales også i **Studieplan for barnehagelærerutdanning** ved Høgskolen i Innlandet.

## 1.2 Omfang og organisering

Praksisstudiet er obligatorisk og har et omfang på 100 dager og skal gjennomføres i barnehage. 5 dager av praksis skal ha fokus på overgang barnehage/skole. 10 dager skal være tilknyttet fordypningen.

## 2 Organisering av praksisstudiet ved Høgskolen i Innlandet

### 2.1 Studiemodell for barnehagelærer campus (BLU)

1. år høst	1. år vår	2. år høst	2. år vår	3. år høst	3. år vår
Barns utvikling, lek og læring belyst fra ulike kunnskapsområder 20 sp	Samfunn, religion, livssyn, etikk  20 sp	Barns utvikling, lek og læring  20 sp		Fordypning  30 sp	Ledelse, samarbeid, utviklingsarbeid  15 sp
Samfunn, religion, livssyn, etikk  Natur, helse, bevegelse <b>start nov.</b>	Natur, helse, bevegelse  20 sp	Kunst, kultur, kreativitet  20 sp	Språk, tekst, matematikk  20 sp		Bacheloroppgave  15 sp
3 uker praksis	4 uker praksis	4 uker praksis	4 uker praksis	2 uker praksis	3 uker praksis

### 2.2 Studiemodell for barnehagelærer samlingsbasert (BLUS)

1. år høst	1. år vår	2. år høst	2. år vår	3. år høst	3. år vår
Barns utvikling, lek og læring belyst fra ulike kunnskapsområder 20 sp	Samfunn, religion, livssyn, etikk  20 sp	Barns utvikling, lek og læring  20 sp		Fordypning  30 sp	Ledelse, samarbeid, utviklingsarbeid  15 sp
Samfunn, religion, livssyn, etikk  Natur, helse, bevegelse <b>start nov.</b>	Natur, helse, bevegelse  20 sp	Språk, tekst, matematikk  20 sp	Kunst, kultur, kreativitet  20 sp		Bacheloroppgave  15 sp
3 uker praksis	4 uker praksis	4 uker praksis	4 uker praksis	2 uker Praksis	3 uker praksis

Studenten skal være i samme barnehage høst og vår, men i forskjellige barnehager i 1. og 2. studieår. Studentene skal 3. studieår primært være i en av barnehagene de har hatt praksis i tidligere i studiet.

## 2.3 Praksisperioder, arbeidstid og planleggingsdager

For å sikre kontinuitet, progresjon og sammenheng i praksisperiodene, organiseres praksisperiodene som hele, sammenhengende uker (fem praksisdager per uke). Før studenter kan gå ut i praksis forventes det at de er à jour i studieprogrammet og med arbeidskrav.

All praksis, herunder praksisforberedelse, innhold i praksis og etterarbeid, er obligatorisk. Innholdet i praksisstudiet blir gjennomgått og drøftet i forkant av praksisperiodene av faglærerne. Etter praksisperiodene er det praksisbearbeiding på høgskolen. Det vil fremgå av undervisningsplanen når dette er. En student som ikke er til stede ved praksisforberedelser kan ikke gå ut i praksis før den har fått kunnskap/informasjon knyttet til praksis. Emneansvarlig for praksis har ansvar for å følge opp dette.

Arbeidstiden i praksis er beregnet til 6,5 timer pr. dag, inklusiv pause. I tillegg skal hver student ha planlagt veiledning med praksislærer. Dette utgjør 2 timer pr. uke, ved enepraksis og 3 timer pr. uke ved parpraksis. I tillegg kommer også deltakelse på foreldremøter, personalmøter, planleggingsdager og lignende. Studenten skal primært følge praksislærers vakter. Studenten skal ikke bruke arbeidstiden i barnehagen til å planlegge opplegg, skrive oppgaver o.l. Det er heller ikke tillatt for en student å jobbe inn praksisdager ved å forlenge arbeidsdagene.

Studenten følger barnehagen, ikke høgskolen, når det gjelder fridager og ferier. Det er viktig å merke seg at alt fravær registreres, uansett årsak.

I tilfeller der praksisperioden sammenfaller med planleggingsdager i barnehagen, er det styrer som har ansvar for at dagen(e) fylles med praksisrelevante arbeidsoppgaver for studenten, som eksempel:

- Delta på planleggingsdagen
- Få i oppgave å lage et pedagogisk opplegg (ikke oppgave gitt av høgskolen)
- Skaffe seg oversikt over pedagogisk materiell i barnehagen
- Planlegge et avdelingsmøte/personalmøte

Studenten skal ikke gis fri på slike dager.

## 2.4 Samarbeid – en oversikt

Høgskolen i Innlandet ønsker et tett og nært samarbeid med våre partner- og praksisbarnehager. I løpet av studieåret gjennomføres faste møter for å styrke samarbeidet om praksisstudiet. Slike møter involverer barnehageledere, praksislærere, studenter og høgskolens faglærere. En oversikt over de ulike samarbeidsmøtene er samlet i en egen møteplan for barnehagelærerutdanningen. Møteplanen er tilgjengelig på høgskolens hjemmesider.

Følgende møter og samarbeidsarenaer gjennomføres hvert studieår:

- Førpraksismøter for studenter, praksislærere og høgskolens faglærere
- Møter med barnehageledere i partnerbarnehagene på høsten
- Praksismøter hvor studenter, praksislærere og høgskolens faglærer deltar
- Møter med barnehageledere og praksislærere i partnerbarnehagene på våren
- Fagdager for partnerbarnehagene i vårsemesteret

De forskjellige møtene og samarbeidsarenaene er beskrevet nærmere i kapittel 3.4.

## **2.5 Avtaler med partnerbarnehager, praksisbarnehager og praksislærere**

Praksisstudiet organiseres gjennom formelle avtaler mellom Høgskolen i Innlandet, barnehageeier og daglig leder ved praksisbarnehagen. Høgskolen har langtidsavtaler med barnehageeiere om faste praksisplasser, i form av partneravtaler. I tillegg inngår vi årlige avtaler med barnehager for å dekke behovet for praksisplasser til alle våre studenter. De fleste av våre praksissteder er lokalisert i Mjøs-området. Studenter som følger det samlingsbaserte studiet, får i tillegg tildelt praksisplasser i Oppland, Hedmark, Akershus og Oslo, fortrinnsvis i rimelig nærhet av hjemstedet.

Praksisbarnehagens daglige leder har det overordnede ansvaret for praksisstudiet ved den enkelte praksisbarnehage, og skal sørge for at det legges gode rammer rundt praksisstudiet.

Det gis ikke anledning til å ha praksis i barnehage som studenten har/har hatt nære relasjoner til eller et eier-/ansettelsesforhold til. Studenter og barnehagene må merke seg at det ikke kan inngås vikaravtaler med studenter hvis studentene skal bruke barnehagen som praksissted i studiet.

Praksisadministrasjonen plasserer studentene i parpraksis så langt det er mulig. Studenter må påregne reisekostnader i praksisperiodene.

For at barnehager skal kunne være praksisbarnehager, er det en forutsetning at styrer og praksislærer er utdannet barnehagelærer eller har kompetanse som pedagogisk leder. Det er ønskelig at praksislærer har arbeidet som pedagogisk leder/barnehagelærer i minst tre år og har formell veiledningskompetanse, minst 15 studiepoeng.

## **2.6 Studentens arbeid i praksis**

Det er viktig at studenten får så allsidig praksis fra barnehagen som mulig. Dette gjelder alle sider av barnehagevirksomheten, men innholdet vil variere for de tre studieårene.

### **Profesjonsutøvelse**

Studenten skal først og fremst delta i det daglige arbeidet med barna, i forberedelser, planlegging, foreldresamarbeid, personalsamarbeid og i samarbeid med eksterne partnere. Mye av arbeidet skal knyttes til direkte arbeid med barn, der noe er spontant og preget av her-og-nå-situasjoner, mens annet arbeid skal være forberedt gjennom didaktisk planlegging og presenteres skriftlig i førveiledning. Både det spontane og det planlagte arbeidet skal danne grunnlag for refleksjon og veiledning.

Studenten må se på praksislæreren som en rollemodell i dette arbeidet. Dette gjelder både hvordan praksislærer løser her-og-nå-situasjoner og hvordan hun/han forbereder planlagte aktiviteter som en

del av det pedagogiske arbeidet. Studenten skal samtidig reflektere kritisk over hvordan praksislærer løser disse oppgavene og bringe refleksjonene inn i veiledningene. Studenten skal skrive praksisfortellinger og lage loggboknotater av episoder i løpet av dagen som kan danne grunnlag for pedagogiske refleksjoner. Slike praksisfortellinger og loggboknotater vil også kunne være utgangspunkt for veiledning.

Under følger en oversikt over praktiske arbeidsoppgaver som det er naturlig at studenten tar del i under praksisgjennomføringen:

- Planlegge, gjennomføre og vurdere samlingsstunder og andre pedagogiske aktiviteter ute og inne
- Delta i daglige rutinesituasjoner som stell, omsorg, måltider, av- og påkledning m.m.
- Få erfaring med ledelse av barn, f.eks. ved å lede flere pedagogiske opplegg med barna, primært med utgangspunkt i det som er fokus for praksisperioden (se studieplan/emneplan)
- Få erfaring med helheten i barnehagens drift gjennom deltagelse på tidlig- og senvakter, personalmøter, foreldremøter, avdelingsmøter, ledermøter m.m.
- Få varierte erfaringer med det daglige arbeidet i barnehagen, slik som oversikt over ulike former for pedagogisk materiell, planleggingsverktøy, innkjøp, dokumentasjon m.m.
- Få erfaring med ledelse av personalet, f.eks. lede et avdelingsmøte
- Få erfaring med kontakt og samarbeid med foreldre

Studenten skal bruke didaktiske verktøy når ulike aktiviteter skal planlegges, enten enkeltaktiviteter eller hele lederdager. Studenten kan benytte didaktiske verktøy som praksislærer/praksisbarnehagen bruker i sin planlegging eller verktøy basert på erfaring og kunnskap som studenten har kjennskap til. Det anbefales å prøve ulike didaktiske verktøy/planleggingsmodeller i løpet av studietiden.

### **Lederdager**

Studenten skal i løpet av studiet gjennomføre minst 15 lederdager. Det fremkommer av emnebeskrivelsen for de ulike praksisperiodene hvor mange dager som er lagt til de forskjellige praksisperiodene, men nevnes også her:

1. Studieår: 3 lederdager vår
2. Studieår: 3 lederdager høst og 4 lederdager vår
3. Studieår: 5 lederdager vår

Praksislærer skal være tilstede når studenten gjennomfører sin lederdag. Antall gjennomførte lederdager i hver periode skal noteres på skjemaene, *Midtveisvurdering av student i barnehagepraksis* og *Vurdering av student i barnehagepraksis*. En forutsetning for at studenten skal få utbytte av lederdagene, er at de har hatt mulighet til å observere praksislærer i det daglige arbeidet, og gjennom dette blitt gjort kjent med hvilke lederoppgaver en pedagogisk leder har.

Lederdager innebærer at studenten skal få erfaring med pedagogisk ledelse i barnehagen. Pedagogisk ledelse kan defineres som ledelse av læringsprosesser. I barnehagen innebærer dette å legge til rette for og lede barns læringsprosesser sammen med resten av personalet, foreldre/foresatte og eksterne samarbeidspartnere. Hovedansvaret for at disse prosessene kommer i gang, ledes og evalueres ligger hos praksislærer og daglig leder i barnehagen.

Tre hovedområder er viktige:

- Didaktisk planlegging, gjennomføring og vurdering
- Pedagogisk ledelse i samspill med barnet/barnegruppen
- Personalledelse

Praksislærer skal være en modell for studenten og veilede studenten i dette arbeidet. Pedagogisk ledelse i praksis vil være noe ulik fra barnehage til barnehage. Dette innebærer at praksislærer har et handlingsrom her til å definere sin egen oppfatning av lederdager. I den forbindelse vil begrunnelser for den praktisk pedagogiske ledelsen i den aktuelle barnehagen være viktig for å synliggjøre tenkningen bak. Ved studentens planlegging av egne lederdager, står han/hun fritt med hensyn til å benytte barnehagens skjemaer for didaktisk planlegging, eller bruke egne utviklede skjemaer. Det er helt sentralt at pedagogisk ledelse har et sterkt fokus på å utøve ledelse i forhold til barna i hverdagsaktiviteter og her-og-nå-situasjoner. Utvikling av pedagogisk blikk og evne til å se det enkelte barn og dets læringspotensial må være sentralt. Lederdager skal også inneholde ledelse av personalet.

For studentene er det nødvendig å observere og stille spørsmål ved den pedagogiske ledelsen som kommer til syne i praksis. Studenten skal også synliggjøre sin didaktiske tenkning ved å planlegge mål, innhold og arbeidsmåter, begrunne valgene og vurdere sine lederdager. Dette skal gjøres skriftlig og brukes i før- og etterveiledning med praksislærer. Erfaringer fra vurderingen blir også viktig for studentens forberedelse til neste lederdag. Fokus i forberedelsene vil være hvilken betydning pedagogisk ledelse kan få i forhold til arbeid med barn, samt hvilke pedagogiske perspektiver som ligger til grunn for dette arbeidet. De skriftlige planene skal forelegges praksislærer i rimelig tid før veiledning.

### **Studentens praksismappe**

Det er studentens ansvar å ha oversikt og oppbevare alle dokumenter som har relevans for praksis. Studenten oppfordres derfor til å lage en digital eller fysisk praksismappe.

Praksismappa kan inneholde

- ulike styringsdokumenter i barnehagen
- planlegging og evaluering av lederdager og oppgaver med grupper av barn over kortere og lengre tid (samlinger, uteaktiviteter, temaopplegg, formingsaktiviteter, lek etc.). Disse oppgavene skal vurderes av student og praksislærer i veiledningssamtalene
- veiledningslogg, praksisfortellinger og andre observasjonsnotater
- skriftlig midtveisvurdering
- praksisvurderinger fra tidligere praksisperiode(r)

Studentene **må** anonymisere dokumenter de ønsker å oppbevare i en slik praksismappe.

### **Oppgaver fra høgskolen**

Studenten får oppgaver/arbeidskrav fra høgskolen innenfor ulike temaer, knyttet til kunnskapsområdene som er i fokus i den gjeldende praksisperioden. Gjennomføringen av slike oppgaver skal være en del av praksisstudiet, og integreres i hverdagslivet i barnehagen. Planlegging av oppgavene ligger utenom praksistiden, se punkt 2.3.



Emneansvarlig for praksis har vurderingsansvar for arbeidskrav tilknyttet praksis. Praksislærer skal ikke vurdere skriftlige arbeidskrav som er gitt fra høgskolen, men studentens skriftlige arbeider skal forelegges praksislærer i rimelig tid til orientering før de leveres til høgskolen.

### 3. Emneplaner for praksisstudiet

På bakgrunn av læringsutbytteformuleringene i den nasjonale forskriften og i nasjonale retningslinjer for kunnskapsområdene, utvikler høgskolen læringsutbytteformuleringer på studieplan- og emne-nivå. Helhet og sammenheng i utdanningen forutsetter at faglærere, praksislærere, barnehageledere og studenter deltar i utvikling, gjennomføring og vurdering av praksisstudiet.

Emnebeskrivelsene er gjengitt i disse retningslinjene, samt at høgskolen har utarbeidet en vurderingstrapp tilhørende hvert studieår. Sistnevnte ligger som vedlegg til retningslinjene. Emnebeskrivelsene gjelder for 1., 2., og 3. studieår - både campus og samlingsbasert studiet.

#### 3.1 Praksis 1. studieår

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon har følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskap:

Kandidaten

- har kunnskap om barnehagens virksomhet og barnehagelærerens rolle
- har kunnskap om observasjonsmetoder og kan bruke disse
- har kunnskap om barns væremåte, omsorgs-, leke- og læringsbehov
- har kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med mangfold og likeverd
- har kunnskap om hvordan bruk av ulike leke- og læringsarenaer kan stimulere til allsidig utvikling
- har kunnskap om barns kosthold og helse

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan sammen med andre utføre pedagogisk ledelse med spesiell vekt på barns utvikling, lek og læring
- kan sammen med andre planlegge og gjennomføre gode samtaler/samspill med barn om etiske spørsmål
- kan sammen med andre legge til rette for fysiske og naturfaglige aktiviteter i ulike miljøer for barn
- kan observere, planlegge, lede og vurdere pedagogiske aktiviteter med barn

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan reflektere over teoretisk kunnskap i et tverrfaglig perspektiv og bruke disse systematisk i planlegging av praksis
- har begynnende forståelse for yrkesetiske spørsmål knyttet til yrkesprofesjonen
- har begynnende forståelse for dannelsesprosesser hos barn

- kan håndtere ulike typer tilbakemeldinger fra veileder og ha forståelse for egen dannelsingsprosess

### **Innhold**

Høstpraksis:

Kunnskapsområde: Barns utvikling, lek og læring belyst fra ulike fagområder.

Studenten skal aktivt observere, planlegge og delta i formelle og uformelle leke- og læringssituasjoner og i hverdagsaktiviteter med fokus på:

- barns væremåte og behov, syn på barn
- barns lek og hverdagsliv og den voksnes rolle
- helhetlig perspektiv på lek/læring/utvikling/danning

Vårpraksis:

Kunnskapsområde: Samfunn, religion, livssyn og etikk

Kunnskapsområde: Natur, helse og bevegelse

Studenten skal aktivt observere og delta i formelle og uformelle leke- og læringssituasjoner og i hverdagsaktiviteter med fokus på:

- å bygge videre på innholdet fra høstpraksisen
- pedagogisk ledelse av konkrete aktiviteter, herunder 3 lederdager
- pedagogisk grunnsyn, danning
- faglig innhold fra kunnskapsområde: Samfunn, religion, livssyn og etikk og kunnskapsområde Natur, helse og bevegelse

### **Arbeids- og undervisningsformer**

Se også informasjon i Retningslinjer for praksisstudiet.

Høstpraksis:

- 15 dager med fokus på kunnskapsområde Barns utvikling, lek og læring belyst fra ulike kunnskapsområder

Vårpraksis:

- 20 dager med fokus på kunnskapsområde Samfunn, religion, livssyn og etikk og Kunnskapsområde Natur, helse og bevegelse.

Generelt:

- Praksis foregår i samme barnehage høst og vår
- Aktiv deltakelse i barnehagens arbeid
- Gjennomføre oppgaver knyttet til de aktuelle kunnskapsområdene
- Bruke observasjon og skrive praksisfortellinger
- Delta i veiledning

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges**

- All praksis er obligatorisk.
- Deltakelse på førpraksismøte, praksismøte, veiledning gitt av praksislærer, praksisoppsummering
- Oppgaver fra høgskolen, se undervisningsplan for praksis 1. praksisperiode.

## Eksamen

Høgskolen og praksislærer vurderer praksis til Bestått/Ikke bestått

### 3.2 Praksis 2. studieår

Krav til forkunnskaper

Praksis fra 1. praksisperiode må være bestått for å kunne starte på 2. praksisperiode

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon har følgende læringsutbytte i emnet:

Kunnskap:

Kandidaten

- har kunnskap om leken som fenomen og som arena for læring, vennskap og kontakt mellom barn
- har kunnskap om aktuelle teorier om barns utvikling, lek, læring og danning
- har kunnskap om bruk av ulike pedagogiske og digitale verktøy for å fremme barns lek og læring
- har innsikt i hvordan kunst og kultur bidrar til ulike opplevelser og uttrykksformer, læring og danning
- har kunnskap om kommunikasjon - og samspillsteorier i estetiske sammenhenger
- har kunnskap om barns matematiske utvikling, barns muntlige og skriftlige språk og språkutvikling, også i flerspråklige og flerkulturelle perspektiv
- har kunnskap om lekens betydning for språk- og matematikkopplæring
- har kunnskap om overgang barnehage/skole

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan gå inn i omsorgsfulle relasjoner med barn og framstå som en bevisst rollemodell
- kan planlegge, grunngi og reflektere over eget og andres pedagogiske arbeid i lys av erfaring og kunnskap, herunder spørsmål knyttet til sosialt og kulturelt mangfold og overgang barnehage/skole
- kan lede pedagogiske prosesser
- kan planlegge, gjennomføre, dokumentere og vurdere kunstneriske og kunstpedagogiske prosesser med og for barn
- kan bruke varierte uttrykksformer i det kreative arbeidet med barn
- kan observere, legge til rette for, kartlegge og følge opp barns språk- og matematikkutvikling
- kan organisere et inkluderende og stimulerende læringsmiljø for matematisk og språklig utforskning, fortelling og høytlesing

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan utøve profesjonelt skjønn, vise grunnleggende toleranse og faglig innsikt
- kan dokumentere og evaluere barnehagens arbeid med språk, tekst og matematikk
- forstår barnehagelærerens betydning som medskaper, deltaker og rollemodell i barns

utforskning og uttrykk, kjenner betydningen av og kan stimulere barns skaperglede og mestringsfølelse

### **Innhold**

Høstpraksis:

Kunnskapsområde Barns utvikling, lek og læring og kunnskapsområde Kunst, kultur, Kreativitet (BLU)/ kunnskapsområde Språk, tekst, matematikk (BLUS). Studenten skal aktivt observere, delta og skape formelle og uformelle lek- og lærings situasjoner i hverdagsaktiviteter med fokus på:

- å bygge videre på innhold fra 1. studieår
- aktivt deltakelse i pedagogiske situasjoner, arenaer, miljøer, se komplekse sammenhenger
- danning
- temaer fra de aktuelle kunnskapsområder
- overgang barnehage-skole
- 3 lederdager

Vårpraksis:

Kunnskapsområde Barns utvikling, lek og læring og kunnskapsområde Språk, tekst, matematikk (BLU)/ kunnskapsområde Kunst, kultur, Kreativitet (BLUS)

Studenten skal aktivt observere og delta formelle og uformelle lek- og lærings situasjoner i hverdagsaktiviteter med fokus på:

- å bygge videre på innhold fra tidligere praksisperioder
- voksenrollen, makt, etikk
- identitet som barnehagelærer
- temaer fra de aktuelle kunnskapsområder
- overgang barnehage-skole
- 4 lederdager

### **Arbeids- og undervisningsformer**

Se også informasjon i retningslinjer for praksisstudiet.

Høstpraksis:

20 dager knyttet til Kunnskapsområde Barns utvikling, lek og læring og Kunnskapsområde Kunst, kultur og kreativitet (BLU)/ kunnskapsområde Språk, tekst, matematikk (BLUS).

Vårpraksis:

20 dager knyttet til Kunnskapsområde Barns utvikling, lek og læring og Kunnskapsområde Språk, tekst og matematikk (BLU) /Kunnskapsområde Kunst, kultur og kreativitet (BLUS)

Generelt:

- Praksis foregår i en annen barnehage enn i 1. studieår
- Praksis foregår i samme barnehage høst og vår
- Aktiv deltakelse i barnehagens arbeid
- Gjennomføre oppgaver knyttet til de aktuelle kunnskapsområdene

### **Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges**

- All praksis er obligatorisk
- Deltakelse på førpraksismøte, praksismøte, veiledning gitt av praksislærer, praksisoppsummering
- Oppgaver fra høgskolen, se undervisningsplan for praksis 2. studieår

### **Eksamen**

Høgskolen og praksislærer vurderer praksis til Bestått/Ikke bestått

### **3.3 Praksis 3. studieår**

Krav til forkunnskaper

Praksis fra 2. praksisperiode må være bestått for å kunne starte på 3. praksisperiode

Læringsutbytte

En kandidat med fullført kvalifikasjon har følgende læringsutbytte i emnet:

Praksis høst:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har bred kunnskap innenfor den fordypningen som er valgt

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan planlegge og gjennomføre aktiviteter innenfor valgt fordypning
- kan grunngi og reflektere over eget og andres pedagogiske arbeid i lys av erfaring og kunnskap knyttet til temaer i fordypningen

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan utøve profesjonelt skjønn innenfor valgt fordypning
- kan dele kunnskaper og refleksjoner med medarbeidere i barnehagen knyttet til valgt fordypning

Praksis vår:

Kunnskaper:

Kandidaten

- har kunnskap om relevant forskning, metoder og verktøy som grunnlag for ledelses- og utviklingsarbeid
- har kunnskap om ledelse og veiledning av mennesker med ulik bakgrunn og ulike forutsetninger

Ferdigheter:

Kandidaten

- kan vise selvstendighet i å lede veilednings- og samarbeidsprosesser i utviklingsarbeid og pedagogisk arbeid med barn, personale og foresatte

- kan anvende relevant profesjonsforskning i utvikling av barnehagen og barnehagelærerprofesjonen
- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, begrunne, gjennomføre, dokumentere og evaluere pedagogisk arbeid
- kan ta i bruk egnede metoder og verktøy i arbeidet med utviklings- og læringsprosesser
- kan samtale med barn om etiske, religiøse, filosofiske og livssynsmessige spørsmål
- kan stimulere til demokratiforståelse ved å utøve demokrati praksis

Generell kompetanse:

Kandidaten

- kan reflektere over egen dannelsesprosess og ha en kritisk tilnærming til egen profesjonsutøvelse
- kan lede pedagogisk arbeid og ta beslutninger som fører til utvikling av barnehagens praksis
- har relasjonell forståelse og kompetanse og mestrer kommunikasjon med barn, foresatte og personale
- kan være i konstruktiv dialog med hjemmet og eksterne samarbeidspartnere
- kan se hvordan strukturelle og kulturelle forhold legger rammer for ledelse og utviklingsarbeid

### Innhold

Høst:

- Se emnebeskrivelse og undervisningsplan for den aktuelle fordypning

Vår:

- Studentene skal planlegge, gjennomføre og vurdere et utviklingsarbeid

### Arbeids- og undervisningsformer

Se også informasjon i retningslinjer for praksisstudiet.

Høst:

- 2 uker praksis, se emnebeskrivelse og undervisningsplan for den aktuelle fordypning

Vår:

- 3 uker praksis knyttet til kunnskapsområde Ledelse, samarbeid og utviklingsarbeid

### Obligatoriske krav som må være godkjent før eksamen kan avlegges

- All praksis er obligatorisk
- Deltakelse på førpraksismøte, veiledning gitt av praksislærer, praksisoppsummering
- Oppgaver fra høgskolen, se undervisningsplaner for praksis 3. studieår

### Eksamen

Høgskolen og praksislærer vurderer praksis til Bestått/Ikke bestått

### 3.4 Praksissamarbeid, innhold og organisering

#### 3.4.1. Praksisforberedelser

Studentene har obligatoriske praksisforberedelser i forkant av praksisperioder. Her går faglærerne gjennom sentrale oppgaver knyttet til praksisstudiet, relevant profesjonskunnskap, samt gir relevant informasjon (herunder gjennomgang av roller og ansvar i punkt 5) og arbeider med aktuelt fagstoff som er knyttet til praksisperiodene.

#### 3.4.2. Førpraksismøter

Som en del av praksisforberedelsene blir praksislærerne innkalt til førpraksismøte. Møtene er obligatoriske for studenter og praksislærere og har til hensikt å avklare forventninger og få felles informasjon om praksisstudiet. Det blir satt fokus på enkelte av oppgavene som skal gjennomføres, og aktuelt fagstoff blir presentert. På disse møtene skal praksislærer og student møtes for å sette opp en plan for praksisperioden.

#### 3.4.3. Praksismøter

Praksismøter avholdes mellom grupper av studenter, praksislærere, og faglærere etter en nærmere angitt plan. Møtene avholdes på høgskolen. Forut for møtet skal student og praksislærer forberede studentens framlegg. Gjennomføres praksismøtet i praksisperioden, skal studentens arbeidsdag være 6,5 time inkludert praksismøtet. Ligger praksismøtet utenom praksisperioden vil møtet komme i tillegg til avtalte praksisdager. Møtet er obligatorisk for både student og praksislærer.

Møtene bygger på en teoretisk forståelse knyttet til det vi kaller en trepartsamtale. I trepartsamtalen deltar studenter, praksislærere og høgskolens lærere som likeverdige partnere. Trepartsamtalen skal være en arena for refleksjon og fordypning. Målet er at praksiserfaringer skal bearbeides i møte med teorier, erfaringer, etisk refleksjon og at faglige problemstillinger skal belyses fra studenters, praksislæreres og faglæreres perspektiver.

Studentenes praksiserfaringer og deres aktuelle problemstillinger i tilknytning til fokuspunktene, er utgangspunktet for praksismøtene. For å sikre variasjon, bredde og progresjon i praksisstudiet har hver praksisperiode ulike fokusområder som studentene skal tilegne seg kunnskap om.

Hovedmålet med møtet er at alle skal øke sin kompetanse relatert til barnehagelærerprofesjonen. Læringsstrategien i møtet er analyse av praksisfortellinger (tredje praksisperiode vil skjema for utviklingsarbeidet erstatte praksisfortellingen). Dette er en form for pedagogisk dokumentasjon som kan bidra til refleksjon og læring hos den enkelte. I praksismøtet forutsettes det at deltakerne møter hverandre som likeverdige partnere. Alle parter har et ansvar for at situasjonen som undersøkes belyses best mulig ut fra den kunnskapen og erfaringen hver enkelt sitter inne med.

I dette møtet er alle en del av barnehagelærerutdanningen hvor deltakerne har ulike roller:

**Studentene** skal forberede et framlegg til møtet ut fra de praksisoppgaver som gis og for øvrig bidra med fagkunnskap og praksiserfaring.

**Praksislærer** skal delta på møtet og bidra med sin praksiserfaring og sin fagkunnskap.

**Pedagogikk lærer** skal lede møtet og bidra med sin faglige kompetanse

**Faglærere** skal delta på møtet og bidra med sin faglige kompetanse.

Pedagogikk lærer vurderer studentens deltakelse på praksismøtet til Godkjent/Ikke godkjent.

#### **Praksismøtene er organisert slik:**

##### **Del 1, tid: ca. 30 min. pr. student**

- Studenten presenterer sitt framlegg gjennom en praksisfortelling (skjema for utviklingsarbeid i tredje praksisperiode)
- Alle får drøftet sitt framlegg i gruppa etter tur, og det forventes at alle i møtet er aktive

##### **Del 2, tid: ca. 5 min. pr. student**

- Studenten får kort tilbakemelding på framlegget. Faglærer har ansvar for dette. Praksislærer deltar.

##### **Del 3, vurderingssamtale**

- Ca. 5 min. pr. student settes av til vurderingssamtale mellom faglærer og praksislærer. Denne foregår individuelt for hver enkelt student. Se kapittel 4.2.4

Vurderingssamtalen skal bl.a. bygge på følgende **kriterier**:

- Er alle obligatoriske oppgaver gjennomført, jfr. undervisningsplan for praksis
- Har studenten gjennomført didaktiske opplegg
- Oppfyller studenten kravene som er spesifisert i vurderingstrappen
- Viser studenten interesse, engasjement, faglig forståelse og begrunnelser
- Er studenten forberedt til og er aktiv i veiledning
- Er studenten pålitelig i forhold til avtaler m.m.

Møtenes varighet vil variere ut fra antall studenter. Alle må avsette tid i henhold til estimert tidsbruk angitt over.

#### **3.4.4 Praksisetterarbeid**

Etter avsluttet praksisperiode, vil det være fokus på obligatorisk praksisetterarbeid. Det er faglærere og emneansvarlig i praksis som er ansvarlig for dette arbeidet.

## **4. Veiledning, vurdering og evaluering**

### **4.1 Veiledning**

Studenten skal øve seg på å gi faglige begrunnelser for sin virksomhet i praksis. Sammenheng mellom teori og praksis blir derfor et sentralt utgangspunkt for veiledning på dette området.

Veiledning i praksis bør ta utgangspunkt i studentens egne og personalets handlinger i barnehagen, og reflektere over disse på bakgrunn av teoretisk, etisk og erfaringsbasert kunnskap. Refleksjon bidrar på denne måten til å skape handlingsberedskap til barnehagelæreryrket.

Praksislærer har ansvar for individuell og regelmessig veiledning med studenten. Veiledningen skal foregå dels i egne møter mellom student og praksislærer og være uforstyrret av andre arbeidsoppgaver, dels fortløpende og samtidig med arbeidet i barnehagen. Deler av avsatt tid til veiledningen skal brukes til før- og etterveiledning. Planlagt veiledning må forberedes av både



student og praksislærer. Til veiledningen skal studenten levere en praksisfortelling eller et praksisnotat som skal danne grunnlaget for samtalen. Forutsetning for at veiledning og praksisstudiet i barnehagen skal medvirke til utvikling fram mot barnehagelæreryrket, er at studenten formulerer egne læringsmål og er aktiv i egen læringsprosess. Vurderingskriteriene i vurderingstrapp for barnehagelærerutdanning må trekkes inn i denne prosessen gjennom hele praksisperioden, både av student og praksislærer. Veiledningen kan være individuell eller i gruppe, der det er flere studenter i samme barnehage.

Veiledningen skal være forberedt fra begge parter og ha følgende omfang:

**Enepraksis:** 2 t veiledning pr. uke i praksis

**Parpraksis:** 3 t veiledning pr. uke i praksis (individuell og i gruppe).

#### **4.1.1 Veiledningslogg**

Det skal føres veiledningslogg på skjema *Veiledningslogg* for hver planlagte veiledningsøkt. Hensikten med loggen er å kvalitetssikre/dokumentere veiledningen mellom praksislærer og student i praksisbarnehagen. Loggen er beregnet på den veiledningen som er planlagt, forberedt og som foregår i egne møter. Det er studentens ansvar å fylle ut punktene i loggen underveis i veiledningstimen, og både student og praksislærer gjennomgår og signerer loggen når veiledningstimen er over. Studenten har ansvar for å oppbevare loggen, f.eks. i praksismappen, og praksislærer skal ha en kopi. Loggen vil være en dokumentasjon som viser at veiledningen har vært i samsvar med intensjonen i Retningslinjer for praksisstudiet.

### **4.2 Vurdering**

#### **4.2.1 Generelt**

Med vurdering menes i denne sammenhengen først og fremst at praksislærer gir studenten fortløpende tilbakemeldinger. Løpende vurderinger/underveisvurderinger gis slik at studenten er gjort kjent med hva hun/han bør arbeide videre med. I tillegg skal studenten ha skriftlig midtveisvurdering og sluttvurdering. Midtveisvurderingen gis av praksislærer. Der praksislærer er i tvil om denne vurderingen, skal det tas kontakt med emneansvarlig for praksis. Sluttvurderingen er en felles vurdering gitt av praksislærer og emneansvarlig for praksisstudiet.

Vurderingen av studenten skal foretas på bakgrunn av en helhetsvurdering av hans/hennes innsats i praksis. En del av helhetsvurderingen knyttes til at studenten møter presis og forberedt til praksis generelt og til veiledning, samt at studenten følger opp veiledning fra praksislærer og faglærer/emneansvarlig. Enkelthendelser og detaljer skal betraktes som deler av en større helhet. All vurdering tar utgangspunkt i læringsutbyttebeskrivelser for hver praksisperiode i gjeldende emneplaner og Retningslinjer for praksisstudiet.

Praksislærer har et spesielt ansvar for det som skjer i barnehagen, herunder oppgaver som er gitt av høgskolen. Hvis praksislærer er i tvil om studentens måloppnåelse som er satt for praksisperioden, skal praksislærer ta kontakt med emneansvarlig for praksis så snart som mulig.

#### 4.2.2 Midtveisvurdering

Praksislærer har ansvar for at det foretas en individuell midtveisvurdering. Denne skal framlegges for studenten i slutten av høstpraksis. Vurderingen skal være skriftlig og skal ta utgangspunkt i mål for praksis og vurderingskriteriene som er konkretisert i skjema *Vurderingstrapp for barnehagelærerutdanningen*. Midtveisvurderingen skal dokumenteres på skjema for *Midtveisvurdering*, og sendes til praksisadministrasjonen innen 10 virkedager etter at høstpraksis er gjennomført. Midtveisvurderingen skal være rettleidende og støttende for studentens videre arbeid i praksis og gjennomføres i alle praksisperiodene. Det presiseres at studenter kan stryke i praksis selv om de ikke har fått varsel om dette ved midtveisvurderingen. Praksislærer tar kontakt med emneansvarlig for praksis ved tvil om studentens måloppnåelse.

#### 4.2.3 Prosedyre ved fare for Ikke bestått praksis

Studenten er i praksis for å utvikle seg og lære. Det stilles likevel krav til studentens arbeid og innsats, og dette vurderes av praksislærer. En praksisperiode kan vurderes til Ikke bestått dersom studenten viser store mangler i forhold til målene for praksis og vurderingskriteriene som er konkretisert i vurderingstrappa. Praksisen gjennomføres da på nytt i en annen barnehage.

##### **Prosedyrer:**

##### **Høstpraksis:**

Praksislærer samtaler i veiledning med student om måloppnåelse i praksis. Praksislærer forteller om sin bekymring rundt mangel på måloppnåelse i forhold til læringsutbyttebeskrivelsene og vurderingskriteriene i vurderingstrappa. Praksislærer må skissere helt konkrete punkt hvor studenten må forbedre seg og følge dette opp videre i veiledning.

Praksislærer tar kontakt med emneansvarlig for praksis for det aktuelle trinnet. Høgskolen har ansvar for oppfølging i praksis og gir nødvendig veiledning til praksislærer. Emneansvarlig for praksis tar ved behov kontakt med studenten.

Ved midtveisvurdering sender praksislærer inn skjema: *Melding om fare for Ikke bestått praksis og Skjema for midtveisvurdering*.

Emneansvarlig for praksis innkaller studenter som har fått slik melding til en samtale. Samtalen skal handle om studentens tanker om hvordan han/hun skal jobbe med tilbakemelding fram mot og i ny praksis til våren.

##### **Vårpraksis:**

Praksislærer har en tidlig veiledningssamtale med student der plan og forventninger til vårpraksisen tydeliggjøres med utgangspunkt i midtveisvurderingen. Praksislærer tar kontakt med emneansvarlig for praksis ved behov. Det avsettes ekstra tid på praksismøtet i vurderingsøkta spesielt for praksislærer til disse studentene.

**Studenter som har fått Ikke bestått i praksis** har en oppfølgingsamtale med studieprogramansvarlig før vedkommende tar opp igjen praksisperioden slik at en sikrer at studenten er innforstått med krav som stilles.

#### 4.2.4 Sluttvurdering

Sluttvurderingen består av:

##### **Del 1 Praksislærers vurdering**

##### **Del 2 Emneansvarliges vurdering**

##### **Del 3 Høgskolens helhetsvurdering**

##### **Del 1. Praksislæreres vurdering bygger på:**

Vurdering av studentens arbeid i barnehagen

Samtaler mellom praksislærer og faglærer på praksismøtet om studentens måloppnåelse i praksisperioden

Det skal avholdes en individuell sluttsamtale mellom praksislærer og student siste praksisdag der vurderingen legges fram. Har studenten fravær i praksis må sluttsamtalen utsettes til fraværet er tatt igjen. Denne sluttvurderingen består av to sider som framkommer av skjema: *Vurdering av student i barnehagepraksis*

Side 1: praksislæreres vurdering av om praksisperioden er Bestått/Ikke bestått

Side 2: praksislæreres skriftlige vurdering innenfor de ulike kunnskapsområdene, se side 2 i *Vurdering av student i barnehagepraksis*

Det er viktig at det i vurderingen etter hver praksisperiode kommer fram hva som er studentens styrke, og hva studenten skal arbeide videre med innenfor hvert kunnskapsområde.

Praksis i barnehagen vurderes til Bestått/Ikke bestått og skrives under av praksislærer og styrer.

Student skriver under på at han/hun er kjent med vurderingen.

Vurderingen av student, inklusiv eventuelle egenmeldinger/legeerklæringer, skal sendes av praksislærer til praksisadministrasjonen per post innen 10 virkedager etter avsluttet praksis. Studenten skal ha kopi. Studenten har ansvar for at vurderingen legges fram for praksislærer i neste praksisperiode. Vurderinger fra praksislærere kan ikke brukes som attest når studenten søker jobb.

##### **Del 2. Emneansvarlig for praksis sin vurdering bygger på:**

Oppgaver knyttet til Emnebeskrivelsen i praksis og som høgskolen skal godkjenne, herunder praksismøtet.

Samtaler mellom praksislærer og faglærer ved praksismøte og ellers med emneansvarlig for praksis ved tvil om studentens måloppnåelse i praksisperioden.

##### **Del 3. Høgskolens helhetlige vurdering av praksisperioden.**

Høgskolen godkjenner praksisperioden som *Bestått* når del 1 av vurderingen er bestått og del 2 av vurderingen er godkjent. Når dette er klart, registreres praksisperioden som bestått.

#### 4.2.5 Student som får Ikke bestått praksis

Student som får *Ikke bestått praksis* (del 1), må ta hele praksisperioden på nytt, inklusiv alle oppgaver knyttet til praksis. Dette vil da oftest bety at studenten må legge inn et ekstra studieår for å kunne fullføre utdannelsen. Det er ikke mulig å avvikle ny praksisperiode i juli, da denne perioden ikke vil gi det faglige utbyttet som kreves.

Studenter som vurderes til Ikke bestått praksis (del 1) har ett ytterligere forsøk på å ta opp igjen praksisperioden, jfr. Eksamensregelverk for Høgskolen i Innlandet.

Studenter kan ikke begynne på neste praksisperiode før foregående praksisperiode (del 1) er bestått. Dette for å sikre faglig progresjon i tråd med emneplanene.

Studenter som har gjennomført høstsemesteret av praksisperioden, og blir syke i vårsemesteret, kan, etter en helhetlig vurdering (dokumentert ved legeerklæring), få mulighet til å ta igjen bare vårsemesteret av praksisperioden. Alle praksisukene i vårsemesteret må da tas igjen.

Oppmelding til ny/utsatt praksisperiode

Studenter som skal ha ny/utsatt praksis, må selv ta kontakt med praksisadministrasjonen i god tid før perioden skal gjennomføres.

### 4.3 Skikkethetsvurdering

Skikkethetsvurdering er en helhetsvurdering av studentenes faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere i yrket. I alle lærerutdanninger skal skikkethetsvurdering foregå gjennom hele studiet og inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne fungere som barnehagelærer eller lærer.

For å vurdere om en student er skikket eller ikke, er det utarbeidet spesifikke vurderingskriterier for lærerutdanningene.

En student er ikke skikket dersom ett eller flere av følgende kriterier er oppfylt:

1. Studenten viser manglende vilje eller evne til omsorg og til å lede læringsprosesser for barn, unge og voksne i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet
2. Studenten viser manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en barnegruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn, unge og voksnes sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse
3. Studenten unnlater å ta ansvar som rollemodell for barn, unge og voksne i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet
4. Studenten viser manglende vilje eller evne til å kommunisere og samarbeide med barn, unge og voksne
5. Studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
6. Studenten viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet eller kommende yrkesrolle.
7. Studenten viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.
8. Studenten viser truende eller krenkende atferd i studiesituasjonen.

Den enkelte students skikkethet skal vurderes løpende både i den teoretiske og den praktiske delen av studiet.

Alle som er i kontakt med studenter kan levere inn en skriftlig og begrunnet tvilmelding. Før en tvilmelding leveres *kan* saken eventuelt drøftes med studieprogramansvarlig. Tvilmeldingen leveres

til studieprogramansvarlig eller institusjonsansvarlig for lærerutdanningene ved Høgskolen i Innlandet. Dersom det blir meldt tvil om en students skikkethet vil studenten få varsel om det og innkalles til en vurderingssamtale. Studenten vil få tilbud om oppfølging og utvidet veiledning. Dersom veiledningen ikke medfører nødvendig endring vil saken sendes videre til høgskolens skikkethetsnemd. En student som blir vurdert som ikke skikket til yrket vil kunne bli utestengt fra studiet i inntil fem år.

Ved studiestart får alle nye studenter informasjon om skikkethetsvurdering i lærerutdanningene. På høgskolens nettsider er det utfyllende informasjon. Her er lenke til forskrift, skjema for tvilmelding og mer utfyllende informasjon om videre saksgang.

<https://www.inn.no/student/praksis-i-profesjonsstudiene/skikkethetsvurdering>

Institusjonsansvarlig for skikkethetsvurdering i lærerutdanningene er:

Prodekan Elin Bakke, [elin.bakke@inn.no](mailto:elin.bakke@inn.no), tlf. 62517632

## **4.4 Evaluering**

### **Studentens evaluering av praksislærer og praksisskole**

Alle studentene skal evaluere praksisstudiet i barnehagen etter praksisperioden på våren. Dette skal gjøres på skjemaet, *Studentens evaluering av praksislærer og praksisbarnehage/praksisskole*. I sluttsamtalen, som skal avholdes siste dag i praksis, skal praksislærer gjøres kjent med evalueringen, og det skal skje etter at studenten har fått sin sluttvurdering. Studenten leverer evalueringen til høgskolens praksisadministrasjon senest 10 virkedager etter avsluttet praksis. Evalueringsskjemaet er et internt dokument og skal bare gjøres kjent for involverte parter.

### **Praksislærers evaluering av høgskolen**

Alle praksislærere skal evaluere høgskolens forberedelser og gjennomføring av praksis på skjemaet, *Praksislærers evaluering av høgskolen*. Evalueringen sendes høgskolen senest 10 virkedager etter avsluttet praksis sammen med vurderingen av studenten. For praksislærer som har studenter i ulike praksisperioder i løpet av studieåret, kan det sendes en samlet evaluering etter at siste periode er avsluttet. Evalueringen har som mål å forbedre og kvalitetssikre praksisstudiet.

### **Evaluering av praksisemnene**

Emneansvarlig for praksis gjennomfører evaluering av praksisperioden og skriver emneansvarliges rapport i henhold til kvalitetssystemet. Emneplanene for praksis revideres i samarbeid med emneansvarlige for praksis, studieprogramansvarlig og praksismedarbeider.

## 5 Samarbeid om praksisstudiet – ansvar og oppgaver

Praksis er en integrert del av barnehagelærerutdanningen. Den skal være en del av alle kunnskapsområdene og av fordypningene. Integreringen skal synliggjøres gjennom at kunnskapsområdene relateres til barnehagens hverdag og utfordringer, og til studentens studier i praksisfeltet.

Det er viktig å avklare gjensidige forventninger. Arbeidet med dette starter på førpraksismøtene der praksislærer og student deltar. Student og praksislærer skal gjennom drøftinger komme fram til hvilke forventninger studenten har til seg selv og til praksislærer, og hvilke forventninger praksislærer har til studenten. Dette skal beskrives i *Forventnings- og prosessnotat for praksis i barnehagelærerutdanning*.

Dette er ingen forhandlings situasjon, men en bevisstgjøring av student- og praksislærerrollen

### 5.1 Studentens rolle og ansvar

#### Generelt

Praksisstudiet forutsetter at studenten er aktiv deltaker i egen læreprosess. Studenten skal gå inn som aktiv samarbeidspartner, og ta rollen som planlegger og leder av strukturerte og spontane situasjoner/aktiviteter. I arbeid med barn er det dokumentert at den voksnes engasjement og interesse for barn er den viktigste faktoren i en barnehages kvalitet. Derfor vil det være avgjørende for praksislærers vurdering av studenten i praksis at han/hun viser engasjement og interesse for å være sammen med barn. Det forventes progresjon i løpet av studiet, både faglig og personlig.

#### Studenten skal

- rette seg etter barnehagens gjeldende lover, forskrifter, vedtekter, instruksjoner m.m.
- gjøre seg kjent med Retningslinjer for praksisstudiet, herunder gjennomgå vurderingskriteriene som er konkretisert i *Vurderingstrapp for de ulike praksisperiodene* sammen med praksislærer ved oppstart av praksisperioden
- sette seg inn i barnehagens årsplan og bruke denne i sin planlegging
- gjøre praksislærer kjent med praksisvurdering(e) fra tidligere praksisperiode(r)
- lage en plan for praksisperioden sammen med praksislærer
- ha ansvar for utfylling av veiledningslogg
- ha medansvar for at veiledningen blir meningsfull, bl.a. ved å møte forberedt til veiledning og levere et praksisnotat/veiledningsnotat senest dagen før veiledningen skal finne sted
- delta aktivt i barnehagehverdagen og få økende ansvar
- ha medansvar for at målene for praksis innfris
- bekrefte at praksislærers sluttvurdering av praksis er lest ved å underskrive dokumentet, samt få en kopi
- evaluere praksislærer/praksisbarnehagen på skjemaet: *Studentens evaluering av praksislærer og praksisbarnehage/praksisskole*.

## 5.2 Barnehagens daglige leders rolle og ansvar

### Generelt

Daglig leder er praksislærers arbeidsgiver.

### Daglig leder skal

- ha det overordnede ansvar for praksisstudiet i barnehagen, administrativt og gjennom faglig tilrettelegging
- delta aktivt i samarbeidet med høgskolen og bidra til god kommunikasjon mellom høgskolen og praksislærerne
- følge opp Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning og Retningslinjer for praksisstudiet
- sørge for at praksislærer får tid til å utføre praksislærerfunksjonen, herunder avsette tid til veiledning og samarbeidsmøter med høgskolen
- sørge for at studenten får hensiktsmessige arbeids- og læringsforhold, herunder også legge til rette for at studenten primært følger praksislærers arbeidstid
- legge til rette for at praksislærere som ikke har 15 studiepoeng praksisveiledning får deltatt på slik videreutdanning
- gi studentene informasjon om arbeidslivets rettigheter og plikter
- forberede hele barnehagen og foresatte på at det kommer student(er)
- ved praksislærers fravær utover tre sammenhengende dager, kontakte praksisadministrasjonen. Styrer skal da, i samarbeid med høgskolen, finne alternative løsninger for studentens praksisavvikling
- bidra til at student som må ta igjen deler av praksis får gjennomført det
- legge til rette for at barnehagen kan ta imot studenter som skal gjennomføre ulike oppgaver utenom praksisperiodene
- lese og signere sluttvurderingen på skjema, *Vurdering av student i barnehagepraksis*

## 5.3 Praksislærers rolle og ansvar

### Generelt

Praksislærere er å forstå som barnehagelærer/pedagogisk leder som har veilednings- og vurderingsansvar for studenten i praksisperioden.

### Praksislærer skal

- følge opp Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning og Retningslinjer for praksisstudiet, herunder veiledning og vurdering
- ta kontakt med emneansvarlig for praksis når det er tvil om studenten oppfyller målene for praksis
- forplikte seg til å delta på førpraksismøter, praksismøter (inklusive vurderingssamtale om studenten) og veiledningsmøter etter nærmere angitt plan mellom høgskolen, studenten og praksisbarnehagen
- forplikte seg på å tilegne seg kunnskaper om praksislærerrollen via skolering lagt ut på høgskolens digitale læringsplattform
- avsette tilstrekkelig tid til å utføre praksisstudiet
- i samarbeid med styrer ha ansvar for at studenten får variert erfaring med ulike sider av barnehagelæreryrket. For at studenten skal få best mulig utbytte av praksis, fremheves følgende

områder som spesielt viktige: tilrettelegging, veiledning og vurdering

- ha ansvar for at forventninger avklares i oppstartsamtalet og at det settes opp en plan for veiledning, lederdager, midtveisvurdering og sluttvurdering i praksisperioden
- ha medansvar for at det føres logg fra veiledningssamtalene
- sette seg inn i eventuelle vurderinger fra tidligere praksisperioder og sammen med studenten bruke dette som utgangspunkt for planlegging av inneværende periode
- føre protokoll over studentens tilstedeværelse og informere høgskolen når studenten har fravær ut over tre dager eller uteblir fra praksis
- i samarbeid med høgskolen gi studenten sluttvurdering av praksisperioden
- forplikte seg til å ta veiledningspedagogikk, 15 studiepoeng, hvis vedkommende ikke har det fra før

### **Tilrettelegging**

Med tilrettelegging menes at praksislærer i samarbeid med styrer har et særlig ansvar for studentens opplæring i barnehagen ved å sørge for at studenten får gode arbeidsvilkår. I dette ligger også å tilrettelegge for modellæring og erfaringslæring.

- **Modellæring** skjer ved at studenten lærer gjennom samvær med praksislærer og andre voksne, og observerer deres samhandling med barna. Det er av stor betydning at praksislærer er en tydelig modell og at studenten får rikelig mulighet til å se praksislærer i arbeid i ulike situasjoner. Ved at praksislærer er tydelig i dette arbeidet vil studenten kunne få erfaring og kunnskap om hva pedagogisk ledelse/arbeid er.
- **Erfaringslæring** vil si læring hvor studenten er aktiv i sin egen læringsprosess og er deltaker i det pedagogiske arbeidet med barna i barnehagen.

Begge disse formene for læring vil forutsette at studenten har vilje og evne til refleksjon over både egne erfaringer fra praksis og begreper fra teorien som forutsetning for ny erkjennelse og læring.

## **5.4 Praksisadministrasjonens rolle og ansvar**

### **Generelt**

Praksisadministrasjonen har medansvar for å utvikle og organisere praksisstudiet. Videre har praksisadministrasjonen spesielt ansvar for kontakten med og oppfølging av praksislærere. Ansatte ved praksisadministrasjonen skal i samarbeid med studentene, emneansvarlig for praksis, praksislærere og studieprogramansvarlig medvirke til å utvikle det pedagogiske og faglige innholdet i praksis.

### **Praksisadministrasjonen skal**

- inngå avtaler mellom høgskolen og barnehageeier om praksisstudiet
- sammen med studieprogramansvarlig og faglærere, informere studentene om praksisstudiet
- bidra til å utarbeide/redigere Retningslinjer for praksisstudiet
- være bindeledd mellom høgskolen og barnehagen
- planlegge førpraksismøter og fagdag i samarbeid med faglærere og studieprogramansvarlig



## **5.5 Emneansvarlig for praksis sin spesielle rolle og ansvar**

### **Generelt**

Emneansvarlig for praksis ved høgsolen har hovedansvar for studentens praksis og særlig for veiledning i forhold til studenter og praksislærere. Emneansvarlig skal bidra med generell didaktisk kompetanse, ha blikk for helheten i profesjonsstudiet og holde seg orientert om barnehagens rammer og innhold.

### **Emneansvarlig for praksis skal**

- Sikre god informasjon til studenter og høgsolens praksisveiledere før, under og etter praksisperioder i samarbeid med praksiskoordinator og studieprogramansvarlig
- Planlegge og gjennomføre førpraksismøter i samarbeid med praksisadministrasjonen og studieprogramansvarlig
- Ha et særlig ansvar for informasjon/kompetanseheving til høgsolens praksisveiledere med tanke på gjennomføring av praksisoppfølging og gjennomføring av praksismøtet i barnehagelærerutdanningen.
- Gjennomføre evaluering av praksisperioden og skrive emneansvarliges rapport i henhold til kvalitetssystemet
- Revidere emneplan i samarbeid med studieprogramansvarlig og praksismedarbeider
- bidra til at studenten utvikler og bearbeider fagdidaktiske perspektiv innen hvert kunnskapsområde
- bidra til at studenten gjennom praksis ser kunnskapsområdenes relevans i barnehagearbeidet
- forberede og lede praksismøter med studenter, praksislærere, og faglærere
- støtte og veilede praksislærerne i deres arbeid
- samarbeide med praksislærere om vurdering av studenten

## **5.6 Faglærers rolle og ansvar**

### **Generelt**

Faglærere underviser i barnehagelærerutdanningen ved høgsolen.

### **Faglærer skal**

- forberede studenten på praksisstudiet, både faglig og praktisk
- bidra til at studenten utvikler og bearbeider fagdidaktiske perspektiv innen hvert kunnskapsområde og ser deres relevans i barnehagearbeidet
- gi veiledning før, under og etter praksisperiodene i ulike fagdidaktiske spørsmål
- delta på førpraksismøter og informere praksislærere om obligatoriske oppgaver knyttet til praksisperiodene
- delta i praksismøter sammen med praksislærere og studenter

## 6 Praktisk informasjon

### 6.1 Fravær i praksis

Alt fravær skal tas igjen uansett grunn. Fraværsdager tas igjen som hele dager.

Praksislærer fører protokoll over fraværsdager og timer på praksisstedet. Fravær skal meldes til praksislærer og skal dokumenteres gjennom egenmelding. Egenmeldingsskjema ligger på høgskolens hjemmeside, her: <https://www.inn.no/prosjektsider/praksis-i-laererutdanningene/egenmelding-evaluering-skade> Skjema skal legges ved midtveis- eller ved sluttvurderingen for praksis. Hvis studenten får sammenhengende fravær ut over tre dager skal han/hun i tillegg kontakte praksisadministrasjonen. Sykefravær utover tre dager skal dokumenteres gjennom legeerklæring. Denne leveres praksislærer og heftes ved sluttvurderingen. Studenter som har stort fravær i høstpraksisen, bør fortrinnsvis ta igjen disse fraværsdagene samme høst.

Fravær kan tas igjen i perioden etter praksis. Ved flere dagers fravær skal fraværet tas igjen som sammenhengende dager i den grad det er mulig. Det skal ikke gå ut over obligatorisk undervisning på høgskolen. Det vil være mulig å benytte perioden frem til 1. juli til å ta igjen fraværsdager i praksis.

Fravær over 20 % kan ikke godkjennes, studenten får tilbud om ny periode (andre forsøk). En student som har godkjent første del av praksisperioden (høstpraksisen) vil etter vurdering kunne få mulighet til bare å ta igjen vårpraksisen ved fravær utover 20 %.

Ved dokumentert langtidsfravær kan praksisperioden avbrytes, den vil da ikke regnes som et forsøk. Avgjørelser knyttet til slike forhold tas i samarbeid mellom praksislærer, praksisadministrasjonen og studieprogramansvarlig, og bygger på en helhetsvurdering.

Studenten skal ikke kunne få sin midtveis- eller sluttvurdering før alt fravær er tatt igjen. Vurderingssamtalen gjennomføres siste dag i praksis.

#### **Deltakelse i organisasjonsarbeid**

Permisjon fra praksis på grunn av deltakelse i organisasjonsarbeid på nasjonalt eller internasjonalt nivå (for eksempel deltakelse i idrett på landslagsnivå, representasjon for politisk organisasjon nasjonalt), kan innvilges av praksisadministrasjonen i samråd med studieprogramansvarlig. Permisjonen vil regnes som fravær, og praksisdagene må tas igjen.

#### **Spesielle behov**

Praksislærer skal legge til rette for studenter som har behov for tid til amming med inntil 1 time pr. dag. Ammetiden kommer i tillegg til ordinær arbeidstid på 6,5 timer pr dag.

#### **Studentens rolle ved fravær hos barnehagepersonalet/praksislærer**

Studenter har ikke anledning til å være betalt vikar i barnehagen de har praksis i før sluttvurdering foreligger. Studenten skal ikke fungere som vikar når noen av barnehagepersonalet er fraværende. Styrer har myndighet til å avgjøre om det er behov for å sette inn vikar ved personalets sykdom ut i fra en helhetsvurdering i barnehagen.

Ved praksislærers fravær, er det styrers ansvar å sørge for kvalifisert vikar for praksislærer, slik at studenten får oppfølging/veiledning. Ved fravær ut over tre dager hos praksislærer, må styrer ta kontakt med praksisadministrasjonen.

Studenten skal ikke ha formelt juridisk ansvar i barnehagen.

## 6.2 Obligatoriske attester

Politiattest, taushetsplikterklæring og egenerklæring for tuberkulose skal registreres i praksisadministrasjonen ved studiestart. Dersom obligatoriske attester ikke er registrert, får ikke studenten starte praksisstudiet. Informasjon om de ulike attestene gis ved studiestart.

## 6.3 Kontaktinformasjon

Studieprogramansvarlig	Gunhild Tomter Alstad	<a href="mailto:gunhild.alstad@inn.no">gunhild.alstad@inn.no</a>	tlf. 62 51 77 75
Studieveileder	Maria Asbjørnsen	<a href="mailto:maria.asbjornsen@inn.no">maria.asbjornsen@inn.no</a>	tlf. 62 43 01 05
Praksiskoordinator	Vigdis Eriksen (BLU)	<a href="mailto:vigdis.eriksen@inn.no">vigdis.eriksen@inn.no</a>	tlf. 62 51 78 76
Praksiskoordinator	Linda Ballo (BLUS)	<a href="mailto:linda.ballo@inn.no">linda.ballo@inn.no</a>	tlf. 62 51 76 93
Skikkethetsansvarlig	Elin Bakke	<a href="mailto:elin.bakke@inn.no">elin.bakke@inn.no</a>	tlf. 62 51 76 32

Høgskolens hjemmesider: [www.inn.no](http://www.inn.no)

**Postadresse til praksisadministrasjonen:** Høgskolen i Innlandet  
Praksisadministrasjonen studiested Hamar  
Postboks 400  
2418 Elverum

Utover dette finnes alle sentrale planer, skjemaer og dokumenter for praksisgjennomføringen på Høgskolens nettsider:

<https://www.inn.no/prosjektsider/praksis-i-laererutdanningene/barnehagelaererutdanning>

<https://www.inn.no/prosjektsider/praksis-i-laererutdanningene/egenmelding-evaluering-skade>

<https://www.inn.no/prosjektsider/praksis-i-laererutdanningene/avtaler-oekonomi>

## 7. Vurderingstrapp

### Vurderingstrapp for BLU/BLUS 1. praksisperiode

1. praksisperiode høst	1. praksisperiode vår
15 dager praksis knyttet til læringsutbytte i emnebeskrivelse for praksis BULL 1	20 dager praksis knyttet til læringsutbytte i emnebeskrivelsene i for praksis SRLE og NHB
<b>Kunnskaper</b>	<b>Kunnskaper</b>
Studenten skal ha <ul style="list-style-type: none"><li>- kunnskap om gjeldende Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (KD, 2017) og en begynnende forståelse for hvordan barnehagen arbeider med føringene fra rammeplanen i Årsplan for barnehagen</li><li>- kunnskap om barnehagens juridiske rammer (bl. a. taushetsplikt og opplysningsplikt)</li><li>- noe kunnskap om observasjon og hvordan barnehagen bruker observasjon i barnehagen</li><li>- en begynnende forståelse av hvordan barn uttrykker seg i leken og hvordan de viser at de lærer og mestrer</li><li>- en begynnende forståelse for hvordan barn uttrykker behov for omsorg</li><li>- en begynnende forståelse for samspill mellom barn/barn og mellom barn/voksen</li><li>- en begynnende forståelse for hvordan barnehagen arbeider med å inkludere alle barna i et inkluderende fellesskap</li><li>- en begynnende forståelse for hvordan barns medvirkning kommer til uttrykk og hvordan barnehagen arbeider med barns medvirkning</li><li>- kunnskap om barnehagens verdigrunnlag og barnehagens rolle som verdiformidler</li></ul>	Studenten skal ha <ul style="list-style-type: none"><li>- noe kunnskap om barnehagen som organisasjon og barnehagens plass i velferdsstaten</li><li>- kunnskap om hva som er barnehagelærerens rolle i planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens innhold og oppgaver</li><li>- noe kunnskap om barnehagens og hjemmets rolle i forhold til sosialisering</li><li>- kunnskap om de observasjonsmetoder barnehagen bruker</li><li>- kunnskap om ulike leke- og læringsarenaer og hvordan disse kan tas i bruk, for eksempel lekeplassen ute</li><li>- noe kunnskap om voksnes rolle som pedagogisk leder</li><li>- kunnskap om hvordan de ansatte går inn i omsorgsfulle relasjoner med barn</li><li>- kunnskap om barns helse, for eksempel påkledning, renslighet, betydningen av vennskap for barns psykiske helse</li><li>- kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med kosthold, og hvordan de bruker måltidet som en pedagogisk arena</li><li>- kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med helse, miljø og sikkerhet (HMS) i barnehagen</li><li>- kunnskap om barnehagens kultur- og livssynsmangfold og hvordan dette kommer til uttrykk i barnehagens hverdag</li><li>- kunnskap om faglige begrunnelser for planlegging, gjennomføring og vurdering av samlingsstund, garderobesituasjon og måltid</li><li>- kunnskap om barn og medier</li></ul>

<p><b>Ferdigheter</b> Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- øve på å bruke observasjon aktivt i barnehagens hverdagssituasjoner og trene på å skrive praksisfortellinger</li> <li>- vise interesse for barns lek og hvordan barn samhandler i leken</li> <li>- være oppmerksom på barns initiativ og la barn medvirke i lek og læring</li> <li>- inspirere og medvirke til bevegelseslek og naturopplevelser for eksempel ved å være en god rollemodell for barna</li> <li>- møte barns tro, spørsmål og undring med alvor og respekt</li> <li>- vise oppmerksomhet og støtte barns læringsprosesser</li> <li>- i samarbeid med personalet i barnehagen legge til rette for barns lek og læring i ulike situasjoner og ulike barnegrupper</li> </ul>	<p><b>Ferdigheter</b> Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- skrive praksisfortellinger og bruke disse som utgangspunkt for veiledning</li> <li>- undre seg sammen med barna og gjennomføre samtaler hvor barns tanker og spørsmål om etikk og livssyn kommer til uttrykk</li> <li>- ta hensyn til barn og barnegruppers interesse og initiativ i planlegging, gjennomføring og vurdering i forbindelse med egne lederdager</li> <li>- sette i gang lek og vurdere sin egen rolle i leken for eksempel som observatør, inspirator, leder eller medleker</li> <li>- anvende fagstoff om didaktisk planlegging og pedagogisk ledelse i skriftlige planer, gjennomføring og vurdering i forbindelse med egne lederdager</li> <li>- i samarbeid med barnehagen planlegge og legge til rette for at barna får utfolde seg motorisk og at de får være med å utforske og oppleve fysiske fenomener og naturen i nærmiljøet</li> </ul>
<p><b>Generelle kompetanse</b> Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- i drøftinger med praksislærer vise en begynnende forståelse for barns læring og utvikling knyttet til lek</li> <li>- vise en begynnende forståelse for hvordan det praktiske arbeidet i barnehagen kan begrunnes faglig</li> <li>- kunne vise en begynnende tverrfaglig forståelse i ulike drøftinger av det pedagogiske opplegget i barnehagen</li> <li>- vise en begynnende forståelse for spørsmål knyttet til barnehagens grunnleggende verdisyn for eksempel likeverd, mangfold, respekt, likestilling</li> <li>- begynne å reflektere over egen læringsprosess knyttet til praksiserfaringer i barnehagen</li> <li>- vise ansvar, selvstendighet og engasjement i forhold til de oppgaver han/hun har blitt pålagt eller har tatt på seg</li> <li>- vise punktlighet og møte forberedt</li> </ul>	<p><b>Generell kompetanse</b> Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- i drøftinger med praksislærer vise en begynnende forståelse for hva danning kan være i barnehagen</li> <li>- vise en begynnende oppfatning av eget pedagogiske grunnsyn og vise sin egen stemme for eksempel i drøftinger som angår barns beste og fellesskapet i barnehagen, i analyse av praksisfortellinger og i veiledning</li> <li>- vise en begynnende oppfatning av eget verdisyn og samtidig være bevisst på den etiske forpliktelsen som uttrykkes i rammeplanen</li> <li>- i veiledning med praksislærer vise forståelse for hvordan veiledning, tilegnelse av teoretiske kunnskaper og praktiske erfaringer kan få betydning i egen læringsprosess</li> <li>- vise noe kunnskap om pedagogisk ledelse i et tverrfaglig perspektiv og anvende denne kunnskapen i planlegging, gjennomføring og vurdering av ulike pedagogiske situasjoner i barnehagen</li> <li>- vise forståelse for hva veiledning er, reflekterer over hva han/hun trenger veiledning på og viser vilje til å ta i mot veiledning</li> <li>- kunne gjenkjenne etiske dilemma som kan oppstå i barnehagen og reflektere over mulige handlingsalternativer og konsekvenser</li> <li>- vise en anerkjennende holdning overfor barn og foreldre, i ord, i handling og i skriftlige arbeider</li> </ul>

## Vurderingstrapp for BLU 2. praksisperiode

2. praksisperiode høst	2. praksisperiode vår
20 dager praksis knyttet til læringsutbytte i emnebeskrivelse for praksis <b>BULL 2 og KKK</b> <i>For kunnskapsområder som går over to semestre, må man se helhetlig på hva studentene skal kunne, ha ferdigheter og generell kompetanse om</i>	20 dagers praksis knyttet til læringsutbytte i emnebeskrivelse i for praksis <b>BULL2 og STM</b>
<b>Kunnskaper</b>	<b>Kunnskaper</b>
Studenten skal ha <ul style="list-style-type: none"> <li>- kunnskap om lek og hvordan barn i leken tar kontakt med hverandre, oppretter og opprettholder vennskap og hvordan barn lærer gjennom lek</li> <li>- kunnskap om personalets rolle i lek</li> <li>- kunnskap om læring og danning og hvordan dette kommer til uttrykk i barnehagens pedagogiske arbeid</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen tar i bruk ulike pedagogiske og digitale verktøy for å fremme barns lek, læring og danning</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen legger til rette for estetiske erfaringer, opplevelser og uttrykk i det fysiske miljøet</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med å stimulere barns lek, læring og danning gjennom kunst, kultur og kreativitet</li> <li>- kunnskap om kunstpedagogiske teorier som kan begrunne didaktiske valg på estetiske områder som musikk, arkitektur, dans, drama og bildende kunst</li> <li>-</li> </ul>	Studenten skal ha <ul style="list-style-type: none"> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen systematisk planlegger, begrunner og dokumenterer lek, læring og danning i barnehagen, bl. a. arbeid med årsplan og periodeplaner</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen stimulerer barns språklige og matematiske utvikling gjennom lek</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen stimulerer barns språklige uttrykk, både muntlig og skriftlig</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med språk i et flerkulturelt og flerspråklig perspektiv</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen legger til rette for at barn kan utforske matematiske begreper i hverdagssituasjoner</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med overgang mellom barnehage og skole</li> </ul>
<b>Ferdigheter</b>	<b>Ferdigheter</b>
Studenten skal <ul style="list-style-type: none"> <li>- gå inn i omsorgsfulle relasjoner med barn og være en bevisst rollemodell</li> <li>- planlegge, begrunne og reflektere over sitt eget pedagogiske arbeid og stille spørsmål til andres pedagogiske arbeid</li> <li>- være lyttende og oppmerksom i forhold til hvordan barn uttrykker seg på estetiske områder</li> <li>- ta i bruk varierte uttrykksformer i skapende virksomhet sammen med barna</li> <li>- planlegge, begrunne, dokumentere og vurdere kunstneriske prosesser med og for barn</li> </ul>	Studenten skal <ul style="list-style-type: none"> <li>- være en tydelig leder i forhold til barn, barnegrupper og personalet</li> <li>- ta selvstendige valg og lede pedagogiske prosesser i barnehagen</li> <li>- observere og kartlegge barns språklige og matematiske utvikling sammen med personalet i barnehagen</li> <li>- bidra til å organisere et inkluderende og stimulerende læringsmiljø for matematisk og språklig utforskning, samtaler, fortelling, høytlesing og bruk av digitale verktøy</li> <li>- sammen med veileder drøfte arbeidsmåter studenten får kjennskap til i grunnskolens første trinn opp mot barnehagens arbeidsmåter</li> </ul>

<b>Generell kompetanse</b>	<b>Generell kompetanse</b>
<p>Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vise evne, vilje og initiativ i arbeidet i barnehagen</li> <li>- vise grunnleggende innlevelse, toleranse og faglig innsikt i samspill med barn, foreldre og medarbeidere</li> <li>- legge til rette for og stimulere barns skaperglede og mestringsfølelse</li> <li>- se hvert enkelt barn som aktive deltakere med evner og forutsetninger til å medvirke i barnehagens kunst- og kulturliv</li> <li>- ha kunnskap om og vise forståelse for barnehagelærerens betydning som medskaper, deltaker og rollemodell i barns kunstneriske utforsking og uttrykk</li> </ul>	<p>Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ha innsikt i det profesjonelle ansvaret som ligger til yrket</li> <li>- utøve profesjonelt skjønn i planlegging av barnehagens innhold og i det daglige arbeidet i barnehagen</li> <li>- vise etisk og faglig innsikt ved refleksjon over barns integritet og barndommens egen verdi basert på forståelse av demokrati, likeverd og likestilling</li> <li>- dokumentere og evaluere barnehagens arbeid med språk, tekst og matematikk</li> </ul>

## Vurderingstrapp for BLUS 2. praksisperiode

2.praksisperiode høst	2.praksisperiode vår
<p>20 dagers praksis knyttet til læringsutbytte i emnebeskrivelse i for praksis  <b>BULL2 og STM</b>  <b>For kunnskapsområder som går over to semestre, må man se helhetlig på hva studentene skal kunne, ha ferdigheter og generell kompetanse om</b></p>	<p>20 dager praksis knyttet til læringsutbytte i emnebeskrivelse for praksis  <b>BULL 2 og KKK</b></p>
<p><b>Kunnskaper</b></p>	<p><b>Kunnskaper</b></p>
<p>Studenten skal ha</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen systematisk planlegger, begrunner og dokumenterer lek, læring og danning i barnehagen, bl. a. arbeid med årsplan og periodeplaner</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen stimulerer barns språklige og matematiske utvikling gjennom lek</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen stimulerer barns språklige uttrykk, både muntlig og skriftlig</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med språk i et flerkulturelt og flerspråklig perspektiv</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen legger til rette for at barn kan utforske matematiske begreper i hverdagssituasjoner</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med overgang mellom barnehage og skole</li> </ul>	<p>Studenten skal ha</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- kunnskap om lek og hvordan barn i leken tar kontakt med hverandre, oppretter og opprettholder vennskap og hvordan barn lærer gjennom lek</li> <li>- kunnskap om personalets rolle i lek</li> <li>- kunnskap om læring og danning og hvordan dette kommer til uttrykk i barnehagens pedagogiske arbeid</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen tar i bruk ulike pedagogiske og digitale verktøy for å fremme barns lek, læring og danning</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen legger til rette for estetiske erfaringer, opplevelser og uttrykk i det fysiske miljøet</li> <li>- kunnskap om hvordan barnehagen arbeider med å stimulere barns lek, læring og danning gjennom kunst, kultur og kreativitet</li> <li>- kunnskap om kunstpedagogiske teorier som kan begrunne didaktiske valg på estetiske områder som musikk, arkitektur, dans, drama og bildende kunst</li> </ul>
<p><b>Ferdigheter</b></p>	<p><b>Ferdigheter</b></p>
<p>Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- være en tydelig leder i forhold til barn, barnegrupper og personalet</li> <li>- ta selvstendige valg og lede pedagogiske prosesser i barnehagen</li> <li>- observere og kartlegge barns språklige og matematiske utvikling sammen med personalet i barnehagen</li> <li>- bidra til å organisere et inkluderende og stimulerende læringsmiljø for matematisk og språklig utforskning, samtaler, fortelling, høytlesing og bruk av digitale verktøy</li> <li>- sammen med veileder drøfte arbeidsmåter studenten får kjennskap til i grunnskolens første trinn opp mot barnehagens arbeidsmåter</li> </ul>	<p>Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- gå inn i omsorgsfulle relasjoner med barn og være en bevisst rollemodell</li> <li>- planlegge, begrunne og reflektere over sitt eget pedagogiske arbeid og stille spørsmål til andres pedagogiske arbeid</li> <li>- være lyttende og oppmerksom i forhold til hvordan barn uttrykker seg på estetiske områder</li> <li>- ta i bruk varierte uttrykksformer i skapende virksomhet sammen med barna</li> <li>- planlegge, begrunne, dokumentere og vurdere kunstneriske prosesser med og for barn</li> </ul>



Generell kompetanse	Generell kompetanse
<p>Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ha innsikt i det profesjonelle ansvaret som ligger til yrket</li> <li>- utøve profesjonelt skjønn i planlegging av barnehagens innhold og i det daglige arbeidet i barnehagen</li> <li>- vise etisk og faglig innsikt ved refleksjon over barns integritet og barndommens egen verdi basert på forståelse av demokrati, likeverd og likestilling</li> <li>- dokumentere og evaluere barnehagens arbeid med språk, tekst og matematikk</li> </ul>	<p>Studenten skal</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- vise evne, vilje og initiativ i arbeidet i barnehagen</li> <li>- vise grunnleggende innlevelse, toleranse og faglig innsikt i samspill med barn, foreldre og medarbeidere</li> <li>- legge til rette for og stimulere barns skaperglede og mestringsfølelse</li> <li>- se hvert enkelt barn som aktive deltakere med evner og forutsetninger til å medvirke i barnehagens kunst- og kulturliv</li> <li>- ha kunnskap om og vise forståelse for barnehagelærerens betydning som medskaper, deltaker og rollemodell i barns kunstneriske utforsking og uttrykk</li> </ul>

## Vurderingstrapp for BLU/BLUS 3. praksisperiode

3.praksisperiode høst	3.praksisperiode vår
10 dager praksis knyttet til læringsutbytte i emnebeskrivelse for praksis i den enkelte fordypningen	15 dager (5+10) praksis knyttet til læringsutbytte i emnebeskrivelse i for praksis LSU
<b>Kunnskaper</b>	<b>Kunnskaper</b>
Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> <li>- ha kunnskap om relevante temaer i valgt fordypning</li> </ul>	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> <li>- ha oversikt over sentrale lover og føringsdokumenter</li> <li>- ha kunnskap om relevant teori og forskning for barnehagefeltet</li> <li>- ha kunnskap om veiledning av mennesker med ulike bakgrunn og ulike forutsetninger</li> </ul>
<b>Ferdigheter</b>	<b>Ferdigheter</b>
Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> <li>- observere og innhente informasjon fra praksis knyttet til valgt fordypning</li> <li>- vise engasjement i forhold til valgt fordypning</li> <li>- grunngi og reflektere over sin kunnskap om barnehagen, personalet og barna i sammenheng med valgt fordypning</li> <li>- formidle kunnskap fra fordypningen til øvrig personale i barnehagen</li> <li>- kunne sette praksis og teori i sammenheng med hverandre, ved å planlegge og gjennomføre aktiviteter tilknyttet valgt fordypning</li> </ul>	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> <li>- ha evne til å delta aktivt i utformingen av problemområde knyttet til et utviklingsarbeid</li> <li>- ha evne til å inspirere og samle personalet omkring utviklingsarbeidet, og gi relevant veiledning i gjennomføringen av utviklingsarbeidet</li> <li>- i gjennomføringen av utviklingsarbeidet vise forståelse for maktperspektiver knyttet til ledelse av barn og personale</li> <li>- kunne forberede en presentasjon og en plan for et utviklingsarbeid for personalet</li> <li>- kunne anvende relevant profesjonsforskning knyttet til tema for utviklingsarbeidet</li> <li>- kunne ta i bruk egnede metoder og verktøy i arbeidet med utviklings -og læreprosesser i ulike deler av utviklingsarbeidet</li> <li>- kunne informere og involvere barn og foreldre i utviklingsarbeidet</li> <li>- kunne evaluere utviklingsarbeidet i samarbeid med øvrig personale</li> </ul>
<b>Generell kompetanse</b>	<b>Generell kompetanse</b>
Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> <li>- kunne analysere kunnskap og praksis i sammenheng med faglig innsikt i samspill med barn, foreldre og medarbeidere</li> <li>- kunne evaluere kunnskap og praksis i sammenheng med faglig innsikt i samspill med barn, foreldre og medarbeidere</li> <li>- kunne videreutvikle kunnskap og praksis i sammenheng med faglig innsikt</li> <li>- være punktlig og forberedt</li> <li>- være selvstendig, engasjert og samarbeidsorientert i forhold til de oppgaver studenten har blitt pålagt eller har tatt på seg</li> </ul>	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> <li>- kunne søke, motta og nyttiggjøre seg veiledning</li> <li>- kunne se egen rolle og sette seg relevante mål som profesjonsutøver</li> <li>- kunne lede pedagogisk arbeid og ta beslutninger som fører til utvikling av barnehagens praksis</li> <li>- vise relasjonell forståelse og kompetanse og mestrer kommunikasjon med barn, foresatte og personale</li> <li>- vise evne til å være i konstruktiv dialog med barn, foresatte og personale</li> <li>- kunne gå inn i omsorgsfulle relasjoner med barn</li> <li>- reflektere over hvordan mangfold og profesjonsetiske perspektiver kan komme til uttrykk gjennom holdninger, verdier og væremåter i møter mellom menneskene i barnehagen</li> </ul>

## 8. Praksisrute 2019-2020 Barnehagelærerutdanning

### HØSTSEMESTERET 2019

MND	UKE	DAGER					1 BLU/S	2 BLU/S	3 BLU/S
		Ma	Ti	On	To	Fr			
		Ma	Ti	On	To	Fr			
<b>AUG</b>	<b>33</b>	12	13	14	15	16			
	<b>34</b>	19	20	21	22	23			
	<b>35</b>	26	27	28	29	30			
<b>SEP</b>	<b>36</b>	2	3	4	5	6			
	<b>37</b>	9	10	11	12	13		x	
	<b>38</b>	16	17	18	19	20		x	
	<b>39</b>	23	24	25	26	27		x	
<b>OKT</b>	<b>40</b>	30	1	2	3	4		§	
	<b>41</b>	7	8	9	10	11		§	
	<b>42</b>	14	15	16	17	18			x
	<b>43</b>	21	22	23	24	25			x
<b>NOV</b>	<b>44</b>	28	29	30	31	1	x		
	<b>45</b>	4	5	6	7	8	x		
	<b>46</b>	11	12	13	14	15	x		
	<b>47</b>	18	19	20	21	22			
	<b>48</b>	25	26	27	28	29			
<b>DES</b>	<b>49</b>	2	3	4	5	6			
	<b>50</b>	9	10	11	12	13			
	<b>51</b>	16	17	18	19	20			
	<b>52</b>	23	24	25	26	27			

**Høstferie:** Uke 40 Oppland, Akershus, Oslo

Uke 41 Hedmark

§: Studieuke, avhengig av praksisstedets høstferie

**Vinterferie:** Uke 8 Hedmark, Akershus, Oslo

Uke 9 Oppland

**Påskeferie:** Uke 15

### VÅRSEMESTERET 2020

MND	UKE	DAGER					1 BLU/S	2 BLU/S	3 BLU/S
		Ma	Ti	On	To	Fr			
		Ma	Ti	On	To	Fr			
<b>JAN</b>	<b>1</b>	30	31	1	2	3			
	<b>2</b>	6	7	8	9	10			
	<b>3</b>	13	14	15	16	17			
	<b>4</b>	20	21	22	23	24	x		
	<b>5</b>	27	28	29	30	31	x		
<b>FEB</b>	<b>6</b>	3	4	5	6	7	x		
	<b>7</b>	10	11	12	13	14	x		
	<b>8</b>	17	18	19	20	21			
	<b>9</b>	24	25	26	27	28			
<b>MAR</b>	<b>10</b>	2	3	4	5	6			x
	<b>11</b>	9	10	11	12	13			x
	<b>12</b>	16	17	18	19	20			x
	<b>13</b>	23	24	25	26	27		x	
<b>APR</b>	<b>14</b>	30	31	1	2	3		x	
	<b>15</b>	6	7	8	9	10			
	<b>16</b>	13	14	15	16	17		4	
	<b>17</b>	20	21	22	23	24		x	
<b>MAI</b>	<b>18</b>	27	28	29	30	1		1	
	<b>19</b>	4	5	6	7	8			
	<b>20</b>	11	12	13	14	15			
	<b>21</b>	18	19	20	21	22			
	<b>22</b>	25	26	27	28	29			
<b>JUN</b>	<b>23</b>	1	2	3	4	5			
	<b>24</b>	8	9	10	11	12			
	<b>25</b>	15	16	17	18	19			

## 9 Møteplan for barnehagelærerutdanningen 2019-2020

Med forbehold om endringer i løpet av studieåret.

Måned:	Uke:	Dato:	
September	36	Onsdag 4.9	Førpraksismøte 2BLUS (barnehagelærer samlingsbasert)
	36	Torsdag 5.9	Førpraksismøte 2BLU (barnehagelærer, Campus)
	39		Informasjon angående praksisopplæring i fordypningene sendes på epost til praksisbarnehager/praksislærere for 3BLU og 3BLUS
Oktober	42	Torsdag 17.10	Førpraksismøte 1BLUS (barnehagelærer samlingsbasert)
	43	Onsdag 23.10	Førpraksismøte 1BLU (barnehagelærer, Campus)
November	47	Onsdag 20.11	Partnermøte for styrere i partnerbarnehager
Måned:	Uke:	Dato:	
Januar	2	Torsdag 9.1	Førpraksismøte 1BLUS (barnehagelærer samlingsbasert)
	3	Onsdag 15.1	Førpraksismøte 3BLU (barnehagelærer, Campus)
	3	Torsdag 16.1	Førpraksismøte 3BLUS (barnehagelærer samlingsbasert)
Mai	21	Onsdag 20.5	Partnermøte for styrere og praksislærere i partnerbarnehager
			Fagdag for partnerbarnehagene

I tillegg kommer praksismøter på hvert studieår, hvor studenter, faglærere og praksislærere møtes til en trepartsamtale – jamfør Retningslinjer for praksisstudiet, punkt 3.4.3.

Retningslinjene er sist revidert 28.06.2019.